

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1630/2022
11.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милина Дорић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2244/21 од 10.11.2021. године, у седници већа одржаној 11.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2244/21 од 10.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П 3951/2015 од 04.10.2017. године у усвајајућем делу и делу којим је одлучено о трошковима поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 120.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 3951/2015 од 04.10.2017. године, одбачена је тужба у делу којим је тражено да се утврди да је правни претходник туженог - Општина Подунавље у Новом Саду, на основу поравнања сачињеног код Општинског суда у Новом Саду Р1 983/86 од 24.11.1986. године, стекла право својине и коришћења на грађевинском земљишту тужиоца, у површини од 18 ари и 77м² у КО Футог. Обавезан је тужени да тужиоцу исплати правичну накнаду за напред наведено одузето земљиште у износу од 6.928.235,99 динара, са законском затезном каматом од 22.05.2017. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 849.429,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2244/21 од 10.11.2021. године, првостепена пресуда је у усвајајућем делу и делу којим је одлучено о трошковима поступка преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев и обавезан тужилац да

туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 392.250,00 динара, као и трошкове жалбеног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС", бр. 72/2011... 10/2023, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био носилац права коришћења на кат. парц. ..., површине 11 ари и 60м² (нови број ..), кат.парц. ..., површине 92 м² (нови број ..), кат.парц. ..., површине 93 м², (нови број ..), кат.парц. ..., површине 92 м² (нови број ..), кат.парц. ..., површине 82 м² (нови број ..), кат.парц. ..., површине 92 м² (нови број ..), кат.парц. ..., површине 92 м² (нови број ..) и кат.парц. ..., површине 92 м² (нови број ..), све уписане у стари ЗКУЛ број .. КО Футог, односно ЛН број .. и .. КО Футог. На предлог Општине Подунавље, правног претходника туженог од 15.10.1984. године, Градски комитет за комуналне послове, урбанизам и саобраћај - Управа за имовинско-правне послове је 26.10.1984. године донео је решење којим је обавезан тужилац да преда Општини Подунавље у Новом Саду неизграђено градско грађевинско земљиште уписано у ЗКУЛ број .. КО Футог односно наведене парцеле, ради изградње саобраћајнице и индивидуалне стамбене изградње. То решење је постало правноснажно 06.05.1985. године. Потом су правни претходник туженог Општина Подунавље у Новом Саду и тужилац закључили поравнање пред Општинским судом у Новом Саду Р 983/86 од 24.11.1986. године, којим се Општина Подунавље обавезала да тужиоцу исплати накнаду за вишегодишње засаде, односно усева у износу од 77.734,00 тадашњих динара и на име неамортизоване грађевинске вредности бушеног бунара који се налазио на преузетом земљишту износ од 95.826,00 тадашњих динара. Истим поравнањем тужиоцу је на име накнаде за преузето земљиште, свих парцела осим парцеле .., која омашком није обухваћена, дато на коришћење земљиште друштвене својине - кат.парц. .. КО Футог, површине 9452 м². У то време право коришћења те парцеле имала је Пољопривредна организација Нови Сад ООУР „Ирмово“ из Новог Сада, па је Савет коопераната ООК „Подунавље“ из Футога донело одлуку од 22.03.1985. године о давању сагласности Скупштини општине „Подунавље“ да се парцела .., у површини од 34 ара 52 м², додели тужиоцу на име накнаде за одузето земљиште за изградњу ОШ „Херој Пинки“ у Футогу и саобраћајница. Парцела .. КО Футог тужиоцу никада није предата у posed, а он није подносио захтев за упис права коришћења на тој парцели. Сада је парцела .. КО Футог уписана као земљиште у државној својини, власништво Републике Србије - Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду (лист непокретности ..

КО Футог). Тржишна вредност парцела одузетих тужиоцу у површини од 18 ари и 77 м² на дан 22.05.2017. године износи 6.928.235,99 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је најпре оценио да тужилац нема правни интерес за утврђење да је правни претходник туженог - Општина Подунавље у Новом Саду, на основу поравнања сачињеног код Општинског суда у Новом Саду Р1 983/86 од 24.11.1986. године, стекла право својине и коришћења на грађевинском земљишту тужиоца, у површини од 18 ари и 77м² у КО Футог, због чега је тужбу у овом делу одбацио, а потом је након оцене неоснованости приговора застарелости потраживања, закључио да је поравнање закључено између тужиоца и правног претходника туженог од 24.11.1986. године ништаво у делу о замени непокретности, јер је правни претходник туженог закључењем тог поравнања вршио располагање непокретности чији титулар у време закључења поравнања није био, будући да је право коришћења парцеле .. у то време имала Пољопривредна организација Нови Сад ООУР „Ирмово“ из Новог Сада. У тој ситуацији је повређено тужиочево право на имовину, па је тужени применом одредби Закона о експропријацији („Службени гласник РС“, број 53/95, 20/09) у обавези да тужиоцу исплати тржишну вредност непокретности одузетих парцела.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован, након оцене да је правно ваљано судско поравнање закључено између тужиоца и правног претходника туженог од 24.11.1986. године у делу о замени непокретности и да су постојали законски услови да се оно спроведе у земљишним књигама, јер се земљишнокњижни титулар права коришћења на парцели .. КО Футог сагласио да се та парцела преда тужиоцу и о томе донео одлуку од 22.03.1985. године. Поред тога, тужилац је пропустио да до истека рока застарелости од 10 година из члана 379. Закона о облигационим односима захтева предају земљишта и принудно извршење судског поравнања.

Основано се ревизијом тужиоца указује да се наведено становиште другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права и примени правила о терету доказивања.

Питање застарелости у овом случају није од значаја, јер тужилац не захтева извршење обавезе из закљученог судског поравнања као извршне исправе, да би се могао применити члан 379. Закона о облигационим односима, већ накнаду за изузето земљиште у новцу, тврдећи да је судско поравнање закључено између тужиоца и правног претходника туженог од 24.11.1986. године ништаво и да му накнада за то никад није одређена у складу са одредбама Закона о експропријацији.

Тужени, према правилима о терету доказивања из члана 231. ЗПП, током поступка није доказао да је његов правни претходник био власник парцеле .. КО Футог, нити по ком основу је Савет коопераната ООК „Подунавље“ из Футога донело одлуку од 22.03.1985. године о давању сагласности Скупштини општине „Подунавље“ да се парцела .. КО Футог додели тужиоцу на име накнаде за одузето земљиште, јер оно није било титулар права коришћења означене парцеле. Та чињеница је од значаја за оцену пуноважности судског поравнања које је закључено на основу претходно дате сагласности да се означена парцела у ту сврху да тужиоцу на коришћење. Наиме, у списима нема извода из земљишних књига са подацима о упису титулара права

коришћења у време када је судско поравнање закључено, па се не може прихватити став другостепеног суда да је закључењу судског поравнања претходила сагласност тадашњег земљишнокњижног титулара права коришћења на наведеној парцели. У копији плана Републичког геодетског завода која датира из времена када је поравнање закључено, као поседник земљишта уписана је Пољопривредна организација Нови Сад, ООУР „Ирмово“ из Новог Сада. Сагласност од 22.03.1985. године да се парцела да као накнада за изузето земљиште тужиоцу дао је АИК Нови Сад, ООУР „Подунавље“ - Савет коопераната ООК Подунавље, а тужени није доказао везу тог правног лица са оним које је у катастру непокретности уписано као поседник земљишта. Из решења ДН 1381/03 од 24.03.2003. године произлази да је парцела .. била уписана у зк. ул .. КО Футог као земљиште у друштвеној својини - корисник Земљорадничка задруга „Браћа Бошњак“ из Футога, при чему се не може утврдити када је и по ком основу извршен упис права коришћења на ту земљорадничку задругу, а тим решењем земљишнокњижног суда извршена је промена уписа - упис права коришћења на земљорадничку задругу „Подунавље“.

Следом наведеног, према утврђеном чињеничном стању у време закључења судског поравнања између тужиоца и правног претходника туженог од 24.11.1986. године, правни претходник туженог није био власник нити корисник кат. парцеле .. КО Футог, која је са правом поседа била укњижена на Пољопривредну организацију Нови Сад, ООУР „Ирмово“, па тужени није могао пренети на тужиоца права на тој парцели, јер их ни сам није имао. Притом, сагласност за пренос права коришћења на парцели .. КО Футог на тужиоца није дао земљишнокњижни корисник означене парцеле, већ друго друштвено правно лице. Због свега наведеног је и по оцени Врховног суда, судско поравнање о замени непокретности ништаво и тужилац се по основу њега није могао уписати као корисник парцеле .. КО Футог, тако да му је имовина одузета без оствареног права на накнаду - у другом земљишту или у новцу, због чега је правилан закључак првостепеног суда да је тужени применом правила из Закона о експропријацији у обавези да тужиоцу исплати накнаду за земљиште одузето ради изградње саобраћајнице, у висини његове тржишне вредности утврђене из налаза и мишљења судског вештака, са законском затезном каматом у смислу члана 277. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, ставом првим изреке преиначио другостепену пресуду у усвајајућем делу, тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу захтева. Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног парничног поступка, донета применом одредби чланова 153, 154. и 163. ЗПП.

Тужиоцу према успеху ревизијском поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка у границама постављеног и одређеног захтева у укупном износу од 120.000,00 динара и то за састав две ревизије у износу од по 60.000,00 динара, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време изјављивања ревизија. Наводи ревизије тужиоца којима оспорава висину трошкова првостепеног парничног поступка нису цењени, јер се ревизија као ванредни правни лек може изјавити против правноснажног решења, којим је у другом степену одлучивано о изјављеној жалби, а тужилац се против одлуке првостепеног суда о трошковима парничног поступка није користио редовним правним леком у другом степену.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић